

# Danmark

have givet en ny begyndende Menighed, hvor Engelsk udelukkende brugtes, en Start, men at begynde paa noget i den Retning vilde man ikke. Tallet maatte ikke mindskes, saa holdt man krampagtig fat paa det, der alligevel før eller senere vilde slippe ud af Hænderne. „Uden Hvedekornet falder i Jorden og døer, bliver det ene,“ denne Sandhed kan vi passende indrette vort Liv efter — ogsaa i Sprogsagen: Hvor en gammel Menighed havde fostret en Dattermenighed, hvor det engelske Sprog udelukkende brugtes, der vilde Døden ikke blive saa tung, thi der var en Arvtager, dets eget agte Barn. Og det gør nu alligevel ondt at se Lemmerne adopteres af andre. Vi kender dem dog bedst. Der er Marker, hvor vi i vort Samfund baade har pløjet og saet og gjort alt det grovere Arbejde, men andre kommer ind og vil høste, naar vi ikke selv gør Skridt til at vilde bjerger Høsten.

Jeg er klar over, at vi vil komme til at famle meget i denne Sag, og jeg er ogsaa vis paa, at der maa ofres og lides meget af de gamle og de unge særlig i Begyndelsen, men det gaar ikke an at leve med Ludvig den 15.s Motto: Efter os kommer Syndfloden!

Sprogedikterne kom med Kriegen, og den fremstormende Amerikanisme vil sætte de Bomme, vi som lovlige Borgere maa og vil følge, og derfor maa vi berede os.

Søndagsskolesagen staar ikke allerbedst hos os. Jeg benytter det ihærdige Arbejde af Komiteen for denne Sag, og sandelig, de fortjener vor Anerkendelse og Tak for deres selvfornægtende Arbejde; men hvor hersker der ikke en forfærdende tyk Uvidenhed paa dette Omraade — næsten alle Vegne, og hvor har vore Menigheder dog ikke lidt paa Grund af de skiftende Forhold. En Præst har et System, en anden et andet og saa fremdeles, og Børnene faar ikke den Uddannelse, som vi nu maa have som Grundlag for vor Prædiken.

Ingen Menighed skulde have sit særegne System, men alle skulde tvinges (frivilligt) til at bruge samme Fremgangsmaade, at vi kunde faa den fornødne Fæsthed og Orden paa dette Omraade. Atter her maa Skolen i Blair tage fat og være den, der viser, hvorledes der praktisk skal arbejdes paa dette Felt. Og saa er der Fremtiden og Sprogsagen. Gid Fremtiden maa blive forskaanet for Sprogsagens Vanskeligheder og Lidelser. Af Immigrationen fra Danmark afhænger dette Spørgsmaal ikke saa lidt; men jeg tror, at som Levevilkaarene i de forskellige Lande bedres, saa vil Immigrationen standse, idet Landene bliver bragt paa mere lige Fod i Slidet for dagligt Brød. Forskellen er ikke saa uhyre som forhen.

Men vi vil jo gerne, at vor egen lille Kirke skulde have en Fremtid med sit eget Præg, det er saa svært at tænke paa, at Spørene aldelts skal kunne udviskes. Det behøves heller ikke, blot vi selv ærligt og redeligt vil bygge for Fremtiden. Vi behøver ikke at skamme os ved vor Kirke; Ofrene, der er bragt, har sat deres Spor, og Livet, der er levet, har ogsaa skabt sine Idealer; men vi var ikke altid lige kloge eller vise til at lægge Fremtidsplanerne. Eet kan vi dog gøre, vi kan endnu se tilbage paa den svundne Tid for at høste Lærdom for den kommende. Glemmer vi det, da er det ude med os.

Disse spredte Bemærkninger har jeg nu paa dette Tidspunkt følt mig foranlediget til at fremkomme med. Ro faar vi ikke, hvor inderlig vi end kunde begære den, dertil er Spørgsmaalet for brændende iblandt os. Begrave det, kan vi forsøge, men der bliver en Opstandelse igen, det er sikkert og vist.

**Festen i Brorsonskirken.** Den 1. Dec. fejrede Sognepræst Kold ved Brorsonskirken sit 25aarsige Præstjubilæum i København. Allerede fra Morgenstunden begyndte Blomster, Hilsener og Telegrammer at indløbe.

Pastor Kold prædikede til Højmessens, og Kirken var smukt pyntet med Blomster og Lys.

Om Eftermiddagen indfandt der sig flere Deputationer, og en Mængde Gaver overrakte ham i Dagens Anledning. Der var Gaver fra Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark, fra Brorsonskirkens Samfund, fra K. F. U. K. og M., fra Søndagsskole og Sangforening. Kristeligt Dagblad m. fl. Om Aftenen samlede man om de blomsterprydede Kaffeborde til Feste i den flagsmykkede Krypt.

Efter at der var budt Velkommen og indledet med Bøn, holdt Urtekrammer Clausen som det ældste Menighedsraadsmedlem Festtalen og talte de Følelser, Samfundet var besjælet af. Fra Græsted Sogn overrakte der Pastor Kold og Hustru en Pengesum til en Rejse til Sønderjylland.

Herefter var Ordet frit, og Taler og Sprog skiftede; der lød mange hjertevarme Ord som Tak for det store, nidkære og trofaste Arbejde, som de to afholdte Præstefolk havde øvet.

Pastor Kold bragte sin Tak for det gode Samarbejde i de mange Aar og skildrede bevæget Guds forunderligt store Kærlighed og Trofasthed mod ham og hans Hjem og hele Gerningen.

Af de mange Gæster, der var til Stede, talte Præsterne Holt, Ricard, Fibiger, Stricker, Græsted, og Gottschalk-Hansen, Boghandler Lohse og flere.

Det var en forunderlig rig Feste, ved hvilken Gud fik Æren.

**Hanssen-Nørremølle i København.** Den sønderjydske Rigsdagsmand H. P. Hanssen-Nørremølle er i Gaar skriver „Kr. Dgbl.“ af 4. Dec., kommen til København for som den tyske Stats Udsending at føre Forhandlinger om Tilførsel af Levnedsmidlet til Tyskland. Disse Forhandlinger vil blive ført med Udenrigsministeriet, Rigsdagens Finansudvalg og Ernæringsraadet. Forhandlingerne vil antagelig allerede blive paabegyndt i Dag. I Gaar tilbragte Rigsdagsmanden, der bor paa Hotel „Hafnia,“ sin Dag sammen med Familien, bl. a. Folketingsmand R. Hansen-Stavnshøj, der er gift med en Søster til Rigsdagsmanden.

**H. P. Hanssen hyldes.** Statsminister Zahle og Frue gav i Gaar Aftes skriver nævnte Blad af 6. Dec., en Middag til Ære for Rigsdagsmand Hanssen-Nørremølle i Nimbs Lokaler. Indbudte var samtlige Ministre, afgaaede Konsejpræsidenter og Udenrigsministre, Tingenes Formænd, Rigsdagens Partiformænd og enkelte andre Rigsdagsmænd, Højesterets Justitiarius, Repræsentanter for Københavns Bys Styrelse, for Universitetet og Højskole, Mænd, der har ledet Statens overordentlige Foranstaltninger ved Folkeernæringen, høje Embedsmænd og enkelte andre.

Statsminister Zahle talte for Hædersgæsten. Han sluttede saaledes:

„Naar De, Hr. Hanssen, ser Dem om i denne Forsamling, vil De finde alle politiske Anskuelser repræsenteret, men jeg tør sige, at vi alle enes i dette, at vi vil berede vort Fædreland, for at vi kan modtage Dem og de Kvinder og Mænd, for hvem De er Høvdning, saaledes, at de ikke paa noget Punkt bliver skuffet. Vi vil stræbe efter at kunne modtage dem saaledes, at De, naar De med Lettelse har sagt: „Nu er vi endelig hjemme,“ med Glæde kan til-

føje: „Og i Hjemmet er i alle Henseender godt at være!“

H. P. Hanssen svarede med en Tale, i hvilken han bl. a. sagde: „Paa den Sten, Niels Skovgaard har hugget og Thor Lange rejst i Skibelund Krat, staar Indskriften:

„Magnus kendte Rigers Pryd, giv Gud din Kongesjæl at se Danmarks Grænsepæl atter rykket frem mod Syd!“

Tusinde Danske har i Aarenes Løb med Længselssuk gentaget disse Linier, naar de fra den høje Banke kastede Blikket ned over Sønderjylland. Nu er den store Time kommet, da Pælen skal flyttes og mange spørger: hvor langt imod Syd? Vi har gennem vor politiske Organisation søgt at give Svaret. Det er vel overvejst i alle Retninger, og hvis Grænsen sættes i Overensstemmelse dermed, saa vil Rigers nye Grænse svare saa nøje, som det er muligt, til det Ideale, Chr. Richardt har opstillet, da han bad om „et Danmarks Kort, hvor al dansk igen er vort.“ Saa meget ønsker vi, men ikke mere.

Statsministeren har talt om Nødvendigheden af at fastsætte en Optionsfrist for Mindretalene paa begge Side af Grænsen. Dette holder ogsaa jeg for nødvendigt. Iøvrigt skal jeg ikke i Aften, hvor fristende det end kan være, komme nærmere ind paa de mange Opgaver, der venter deres Løsning.

Statsministeren udtalte, at det vilde blive en Højtidssag for hele Danmark, naar den store Time oprandt, hvor Danebrøget gik til Vejrs. I denne Henseende vil Sønderjylland ikke staa tilbage. Vi venter, længselsfulde som Børnene for Jul, efter den store Højtidssag, og naar den oprinder, da vil den sønderjydske Pige jævne Ord i den gamle Vise gaa i Opfyldelse, at „vi holder et Høtte, som aller før er nøvnt. Vi bliver glaj, som vi aller før er bløvn.“ Taleren sluttede med et Leve for Danmark.

**Soldatermissionen.** Under meget god Tilslutning fra Land og By afholdtes der Soldaterstævne i Herning Søndag d. 1. Dec. En ny Soldaterkreds blev stiftet for Hammerum Herred med Købmand Dalgaard som Formand.

Den nye Kreds tæller allerede ca. 100 Medlemmer, og det nye Udvalg vil tage imod Indmeldelser baade af forhenværende og vordende Soldater og alle, som vil støtte Soldatermissionen.

Dagen begyndte med Højmessegudstjeneste i Kirken, hvor Provst Gtzeche talte, og sluttede med en kort Andagt af K. F. U. M.s Formand, Fabrikant J. Truelsen. Der indkom 400 Kr. til Soldatermissionen.

**50 Aar.** Lars Hansen, Vildbjerg, fejrede for kort Tid siden sit 50-aarsige Jubilæum som Indre-Missionær. Da det vistnok var første Gang, at en saadan Feste — 50 Aar som Indre-Missionær — blev afholdt, saa var det jo ikke saa underligt, at der var mødt mange Venner. Der blev da fremsat det Ønske at faa Lars Hansen og hans gamle Hjem — som man syntes lignede hinanden — fotograferet og faa det som et Minde om vor gamle Ven. Jeg synes, at enhver Indre-Missionær bør have dette Billede af vor gamle Medarbejder, der vel ikke skal være saa ret længe iblandt os.

Det faas af alle — ogsaa ikke Missionærer — ved at skrive til Lærer Thomsen, Vildbjerg. Vejle, d. 4. Dec. 1918.

J. H. Fenneberg.

**7 nye Soldaterhjem.** „Landsudvalget for K. F. U. M.s Soldaterhjem“ har i disse Dage (6. Dec.) haft den Glæde at kunne oprette eller medvirke ved Oprettelsen af 7 nye Soldaterhjem for Grænsevagt i Jylland, og man har overalt mødt den mest redbonne Hjælp hos Befolkningen saavel som hos de militære Myndigheder.

De nye Soldaterhjem er af alige Størrelse, efter de forskellige Indkvarteringsforhold. K. F. U. M. i Vandrup giver Lokale til det ene, Missionshuset i Taps til det andet, og et Par Stuer i et Hus i Brøndøre yder Rum til et tredje Soldaterhjem i Holsted har man lejet Lokaler i et „Gæstehjem“; i Vedsted faaet et Værelse overladt i Toldkammerbygningen og i Vester Vedsted i Efterskolen. Det syvende Hjem er en Barakke, som har Plads i Plantagen 1/2 Mil udenfor Ribe. Onsdag Morgen afgik denne Barakke fra Knudshoved paa Fyn, hvor den har været benyttet som Soldaterhjem et halvt Aar. Ved Militærets Hjælp gik Flytningen saa hurtigt, at Barakken allerede Lørdag var rejst udenfor Ribe.

Paa samtlige disse Steder har Soldater nu et Frihedshjem under K. F. U. M.s Mærke.

**Paa Fovsing Kirkegaard** ved Struer fandt Onsdag d. 27. Nov. Afsøring Sted af en Mindesten, som Fovsing Sogns Beboere havde rejst over deres i Sommer afdøde Lærer G. P. Andersen. Efter at have holdt Gudstjeneste i Kirken talte Pastor Lauridsen, Boris, ved Graven om Lærer Andersen ud fra det Ord, der var sat paa Stenen: „Den Retfærdiges Ihukommelse er til Velsignelse“ (Ordspr. 1, 7), og skildrede ham som en Mand, der vandrede med Gud og arbejdede for Gud og til sidst gik hjem til Gud som den, der var løst fra alt her i Verden, hvad han selv havde sagt, før han døde. Derefter faldt Dækket fra Stenen, en Granitsten som en aflygget Træstamme. Et vellykket Fotografi af Lærer Andersen var indsat i Stenen. Den afdøde Broder takkede paa hans Enkes og Familiens Vegne for Stenen.

Der var i Forvejen sat 3 Marmorplader paa Graven, en fra Samfundet i Ølby med den Indskrift: „Han vandrede med Gud, og Gud tog ham,“ og en fra Fovsing K. F. U. M. med Indskriften: „Tak for dit Arbejde i K. F. U. M.“ og en fra hans Skolebørn med de Ord: „Du lærte os til Gud vore Øjne opslaa“ — alle som Bevis paa, hvor afholdt Lærer Andersen var. Før han kom til Fovsing, var han Lærer ved Gilbjerg Skole i Hejnsvig Sogn, hvor han ogsaa var meget afholdt. Han var en Mand, i hvem Jesus havde vundet Skikkelse.

**Kjær og Lyngbys Skole.** 75-Aars Fødselsdagen „Kjær“ og Lyngbys Skole i Ravnsborggade, København, fejrede den 6. Dec. 75-Aars Stiftelsesfest.

I Anledning af Krigens Ophør og af, at det økonomiske Tryk, der saa længe hvilede paa de private Skoler, nu er hævet, havde Skolen besluttet at fejre Dagen med en lille Festlighed.

Det blev ved den ualmindelige Tilslutning, Festen havde vundet, en smuk og højtidelig Æresdag for Skolen og for dens afholdte Bestyrer, Hr. Wustenberg.

Blandt Gratulanterne kan vi nævne: Enkefru Lyngby, Skolebestyrer Melchior, Rektor Krarup, Viceskoleinspektør Svane m. fl.

Efter at Bestyreren havde budt velkommen, talte Overlærer Vald. Andersen om Skolens Historie i de 75 Aar. Foreldreudvalgets Formand, Kredsinspektør Herding, takkede paa Forældrenes Vegne Skolen og Bestyrer Wustenberg, hvorefter en af Eleverne overrakte Bestyreren et Guldur.

**Kulmanglen.** Den engelske Meddelelse om Standsning af Kundførslen fra Skotland har i alle Kredse derhjemme vakt stor Betænkelighed.

Industrien, mener man, vil blive værst ramt, og det befrygtes, at flere Virksomheder maa indskrænke Driften, hvorved Arbejdsløsheden vil yderligere forøges. En Række af vore største Virksomheder ligger dog inde med store Kulbeholdninger.

For Gasværkerne menes Standsningen ikke at ville betyde saa meget, idet Gasværkskulene kommer enten fra Newcastle eller fra Tyskland.

For Skibsfartens Vedkommende hævder man, at Indskrænkninger i Kulafskibningerne paa denne Aarstid (4. Dec.) ikke er nogen Sjældenhed i Skotland, og at man venter, der højest vil kunne blive Tale om visse Forsinkelser for Kulbaadens Vedkommende. Iøvrigt haaber man, det skal lykkes at skaffe betydelige Kvanta Kul fra de tyske Østersøhavne.

En Institution, der berøres stærkt af Kul-Vanskelighederne, er Statsbanerne.

Generaldirektør Andersen-Alstrup udtaler, at Standsningen i Tilførslerne foreløbig udsætter Statsbanernes Forhaabninger noget paa ubestemt Tid. Ligeledes vil det næppe være muligt at gennemføre de planlagte Jule-Særtog i det Omfang, man havde tænkt sig.

**Præsteafskedigelse.** Kongen har den 30. November afskediget Sognepræst for Skævinge og Gjøløse Menigheder, Provst for Strø og Holbo Herreders Provsti i Sjællands Stift G. O. V. Barfod efter Ansøgning i Naade fra Provsteembedet fra 31. December og afskediget Sognepræst i Stege, Provst for Baarse og Møenbo Herreders Provsti i Sjællands Stift S. M. Repsdorph efter Ansøgning i Naade fra Provsteembedet fra 31. December.

**Dødsfald.** Docent, Dr. phil. F. Barmwater, Docent, Dr. phil. Barmwater er Natten mellem 29. og 30. Nov. afgaaet ved Døden, omtrent 52 Aar gammel.

Docent Barmwater blev Student fra Borgerskolen 1885, cand. mag. 1890, og han blev Lærer ved Borgerdydskolen fra 1886. 1892 fik han Universitetets Guldmedaille og 1898 tog han Doktorgraden ved en Afhandling om det osmotiske Tryk. Dr. Barmwater har desuden udgivet en Række meget benyttede Lærebøger. Ved hans Bortgang mister Polyteknisk Lærestanstalt og Frk. Zahles Skole en dygtig og af Eleverne i høj Grad paaskønnet og afholdt Lærer, dansk Videnskab en anset og grundig Forsker, og Menigheden mister en trofast og nidkær Arbejder.

Docent Barmwater havde nemlig ogsaa andre Interesser end de ret videnskabelige. Han tog Del i det kirkelige Lægmandsarbejde og var Formand for L. Y. M. i St. Johannes Sogn, Medlem af Kirkespektionen og af Menighedsraadet sammesteds. „Kr. Dgbl.“

Forstinspektør Storm, BreStiftstid, afgaaet ved Døden som Følge af spansk Syge, 31 Aar gl.

Forhv. Rektor ved Kolding Latinskole, Sigurd Muller, er afgaaet ved Døden, 73 Aar gl.

Den afdøde har skrevet en lang Række Værker paa Kunst- og Litteraturhistoriens Omraade.

En af de mest kendte Redningsmænd paa Anholt Søren Peter Christensen, er ifl. „Aalb. Stiftstid.“ afgaaet ved Døden i en Alder af 55 Aar. Han havde siden han i 1890 blev ansat ved Redningsvæsenet, været med til at indbjerge ialt 180 Skibbrudne fra strandede Skibe, ofte under meget farefulde Omstændigheder. I 1904 blev han dekoreret med Medaillen for Drukedes Redning.

## SELMA, CALIF.

2. Februar, 1919.

Som bebudet blev Spørgsmaalet om Adskillelse af Selma og Del Rey Menigheder taget op til Drøftelse paa det nylig afholdte fælles Menighedsmøde, og der var paa dette almindelig Enighed om, at Adskillelsen, navnlig fordi Menigheden i Selma var vokset saa stærkt, burde finde Sted, og den blev da ogsaa saa godt som enstemmig vedtaget.

Paa samme Møde solgte Del Rey Menighed sin Andel af Præsteboligen i Selma for \$1,000 til Menigheden her.

Paa vort aarlige Menigheds-møde vedtoges det at oprette flere engelske Klasser i Søndagsskolen, ligesom det ogsaa er Hensigten at benytte engelsk Sangbog jævnsides med „Sange-“ og ogsaa lejlighedsvis at benytte det engelske Sprog ved Fællesundervisningen.

Ellers foretoges der de sædvanlige Valg.

Mr. N. Jørgensen genvalgtes som Formand, Mr. H. J. Knudsen som Sekretær; Mr. H. C. Nielsen som Kasserer og Mr. P. Thomsen indvalgtes i Kirkens Trustee.

Mr. H. P. Hansen valgtes til Diakon i afdøde Mr. Schults Sted. H. P. H.

**Kontant** Hvis De ønsker at sælge Deres Ejendom — ligemeget hvad Slags eller hvor beliggende — hurtigt for Kontant, bør De opgive os Beskrivelse og Pris og vi vil da sende Dem FRIT vor Plan og Forklaring over, hvorledes vi opnaar Salg. Northwestern Business Agency, Dpt. S. Etableret 1893. Minneapolis, Minn.

## BOGPAKKE A.

12 forskellige Bind af Gyldendals Bibliotek som følger:

- Østergaard: Danmarks Vovehals.
- Hertz: Skuespil.
- Goldschmidt: Ravn.
- Etlar: Fortællinger
- Ibsen: Kejser og Galilæer (to Bind).
- H. C. Andersen: Kun en Spillemand.
- H. C. Andersen: De to Baronesser.
- H. F. Ewald: Daniel Rantzau.
- H. F. Ewald: Udvalgte Fortællinger.
- Øehlenschläger: Udvalgte Digtninger.
- Helms: Soldaterliv.

Alle smukt indbundne i komponeret Shirtingsbind. Enkeltpris 60—65 Cents.

Tilsammen kun \$5.00 plus Porto.

Da vi imidlertid kun har faa Eksemplarer af nogle, forbeholder vi os Ret till at levere andre Bind af samme Serie i Stedet. Paa den anden Side er vi ogsaa villig til at udelade enkelte af de nævnte efter Ønske og levere andre i Stedet, saa vidt muligt.

Send de \$5 med Ordren, saa skal Bøgerne blive sendt med vedlagt Regning for Porto.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,  
Blair, Nebr.